EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.1.2026
COM(2026) 44 final

2026/0027 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suhtes seoses sellise kuupäeva kindlaksmääramisega ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 540 lõike 2 alusel, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile kõnealuse lepingu artikli 537 kohaseid isikuandmeid

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb nõukogu otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht seoses liidu deklaratsiooniga, milles määratakse kindlaks kuupäev, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsinguga seotud isikuandmeid vastavalt ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (edaspidi „Ühendkuningriik“) vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 540 lõikele 2.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Kaubandus- ja koostööleping

Kaubandus- ja koostöölepinguga (edaspidi „leping“)[1] on loodud alus liidu ja Ühendkuningriigi vahelistele laiaulatuslikele suhetele heaolu ja heanaaberlikkuse alal, mida iseloomustavad tihedad ja rahumeelsed suhted, mis põhinevad koostööl poolte sõltumatust ja suveräänsust austades. Leping jõustus 1. jaanuaril 2021.

Leping näeb ette lepinguosaliste koostöö DNA-profiilide, daktüloskoopiliste andmete ja sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsingu alal. Selline koostöö võib siiski alata alles pärast seda, kui liit on kindlaks teinud, et Ühendkuningriik on täitnud lepingu artiklis 539 ja 39. lisas sätestatud tingimused.

2.2. Kavandatud liidu õigusakt

Lepingu artikli 540 lõikes 2 on sätestatud, et liit määrab kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsinguga seotud isikuandmeid vastavalt lepingu kolmanda osa II jaotisele („DNA, sõrmejälgede ja sõidukite registreerimisandmete vahetamine“).

Lepingu 39. lisa kohaselt otsustab nõukogu hindamise põhjal, kas Ühendkuningriik on täitnud sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsinguks nõutavad tingimused. Otsuse tegemisel lähtutakse üldisest hindamisaruandest, milles võetakse kokku küsimustiku, hindamiskülastuse ja vajaduse korral katselise kasutamise tulemused.

Otsus muutub rahvusvahelise õiguse kohaselt Ühendkuningriigi jaoks siduvaks liidu ühepoolse deklaratsiooniga vastavalt lepingu artikli 540 lõikele 2. Liidu ühepoolne deklaratsioon tuleb Ühendkuningriigile teatavaks teha.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Pärast 17.–20. juunini 2025 Ühendkuningriiki tehtud hindamiskülastust jõudis hindamisrühm oma aruandes järeldusele, et Ühendkuningriigiga tehtav koostöö sõidukite registreerimisandmete valdkonnas vastab asjakohastele nõuetele. Aruanne esitati nõukogule 17. oktoobril 2025 ja nõukogu saab selle alusel anda liidule loa deklareerida, et liikmesriigid võivad edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmetega seotud isikuandmeid, nagu on osutatud lepingu artikli 540 lõikes 2.

[1] Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping (ELT L 149, 30.4.2021, lk 10).

Eespool esitatut arvesse võttes teeb komisjon ettepaneku määrata 1. märts 2026 kuupäevaks, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 537 osutatud sõidukite registreerimisandmetega seotud isikuandmeid.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud võtta vastu otsused, „millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[2].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Lepingu artikli 540 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud, et kui Ühendkuningriik on täitnud lepingu artiklis 539 ja 39. lisas sätestatud tingimused, määrab liit kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmetega seotud isikuandmeid. Kuigi selline kindlaksmääramine on liidu ühepoolne akt, mitte lepinguga loodud organi poolt vastu võetav akt, on sellel siiski õiguslikud tagajärjed. Seepärast tuleks kindlaksmääramise aluseks olev liidu seisukoht kehtestada vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 9, mida kohaldatakse analoogia alusel.

Deklaratsiooni õiguslikud tagajärjed on rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad ja langevad täielikult liidule, kes on lepingu osaline. Seega on ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt liidul selles küsimuses ainupädevus.

Lepingu artikli 540 lõikes 2 osutatud asjaomase kuupäeva kindlaksmääramine ei too kaasa selle lepingu raamistiku täiendamist või muutmist.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaalõiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

[2] Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava aktiga taotletakse eesmärke andmekaitse ja politseikoostöö valdkonnas ning reguleeritakse neid valdkondi. Kavandatava akti kõnealused elemendid on omavahel lahutamatult seotud ja ükski neist ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega.

Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaalõigusliku aluse järgmised sätted: ELi toimimise lepingu artikli 16 lõige 2 ja artikli 87 lõike 2 punkt a.

Leping on kõikidele liikmesriikidele siduv vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2021/689,[3] mille materiaalõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 217.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 16 lõige 2 ja artikli 87 lõike 2 punkt a koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

[3] Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsus (EL) 2021/689 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ja Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 149, 30.4.2021, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/689/oj).

2026/0027 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suhtes seoses sellise kuupäeva kindlaksmääramisega ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 540 lõike 2 alusel, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile kõnealuse lepingu artikli 537 kohaseid isikuandmeid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ja artikli 87 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit sõlmis ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“) nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsusega (EL) 2021/689[1] ning see leping jõustus 1. jaanuaril 2021.

(2) Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 540 lõike 2 kohaselt määrab liit kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsinguga seotud isikuandmeid, lähtudes üldisest hindamisaruandest, milles on kokku võetud küsimustiku, hindamiskülastuse ja asjakohasel juhul katselise kasutamise tulemused.

(3) Ühendkuningriik teatas 20. mai 2024. aasta kirjas komisjonile kaubandus- ja koostöölepinguga loodud õiguskaitse ja õigusalase koostöö erikomitee kaudu, et ta on täitnud kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa II jaotise alusel kehtestatud kohustused sõidukite registreerimisandmete osas. Ühendkuningriik esitas ka kaubandus- ja koostöölepingu 39. lisa 0. peatüki artikli 22 kohased avaldused ja teabe määratud riiklike kontaktpunktide kohta ning teatas, et on valmis laskma end hinnata liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vahelise sõidukite registreerimisandmete vahetamise eesmärgil.

(4) Komisjon saatis Ühendkuningriigile 25. oktoobril 2024 küsimustiku sõidukite registreerimisandmete automaatse vahetamise kohta. Ühendkuningriik esitas 11. novembril 2024 komisjonile küsimustiku vastused. Vastused esitati hindamisrühmale ning need edastati nõukogu justiits- ja siseküsimuste alase

[1] Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsus (EL) 2021/689 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ja Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 149, 30.4.2021, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/689/oj).

teabevahetuse töörühmale ja nõukogu Ühendkuningriigi töörühmale 13. novembril 2024.

(5) Kaubandus- ja koostöölepingu 39. lisa 4. peatüki artikli 2 kohaselt pidi Ühendkuningriik natuke aega enne või pärast hindamiskülastust viima läbi katselise kasutamise ühe või mitme ELi liikmesriigiga, kes juba osalevad sõidukite registreerimisandmete vahetamises nõukogu otsuste 2008/615/JSK[2] ja 2008/616/JSK[3] alusel. Katseline kasutamine viidi edukalt lõpule vahetult enne hindamiskülastust.

(6) Vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu 39. lisa 4. peatüki artiklile 3 toimus 17.–20. juunil 2025 Ühendkuningriigis sõidukite registreerimisandmete automatiseeritud otsingu hindamine. Hindamisaruandes jõuti järeldusele, et Ühendkuningriik on aspekte, mis võimaldavad sõidukite registreerimisandmete automaatset vahetamist liikmesriikidega kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa II jaotise ja 39. lisa alusel, edukalt rakendanud õiguslikul, operatiiv- ja tehnilisel tasandil.

(7) Kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu 39. lisa 4. peatüki artikliga 5 esitati 17. oktoobril 2025 nõukogule üldine hindamisaruanne, milles võeti kokku küsimustiku, hindamiskülastuse ja katselise kasutamise tulemused.

(8) Kuna Ühendkuningriik on täitnud kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 539 ja 39. lisas sätestatud tingimused, peaks liit kaubandus- ja koostöölepingu artikli 540 lõike 2 kohaselt kindlaks määrama kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmetega seotud isikuandmeid, millele on osutatud kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 537. Selliseid andmeid võib esitada alates 1. märtsist 2026. Liit peaks selle seisukoha Ühendkuningriigile teatavaks tegema õiguskaitse ja õigusalase koostöö erikomitees. Neid asjaolusid arvesse võttes on seetõttu asjakohane määrata kindlaks liidu nimel Ühendkuningriigi suhtes võetav seisukoht seoses sellise kuupäeva kindlaksmääramisega.

(9) Kaubandus- ja koostööleping on kõikidele liikmesriikidele siduv vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2021/689, mille materiaalõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 217.

(10) Nõukogu otsuse (EL) 2021/689 alusel on kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 540 Taani ja Iirimaa suhtes siduv ning nad osalevad seetõttu käesoleva otsuse (millega rakendatakse kaubandus- ja koostöölepingut) vastuvõtmisel ja kohaldamisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel võetav seisukoht kuupäeva kohta, millest alates võivad liikmesriigid edastada Ühendkuningriigile sõidukite registreerimisandmetega seotud isikuandmeid, millele on osutatud kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 537, on esitatud käesolevale otsusele lisatud liidu ühepoolses deklaratsioonis.

---

[2] Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

[3] Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud liidu seisukoht tehakse Ühendkuningriigile teatavaks kaubandus- ja koostöölepinguga loodud õiguskaitse ja õigusalase koostöö erikomitees.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja